

Sygn. akt I C 711/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 31 maja 2017r.

Sąd Okręgowy w Nowym Sączu Wydział I Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Monika Świerad

Protokolant: sekr. sąd Ewa Rusnarczyk

po rozpoznaniu w dniu 31 maja 2017r. w Nowym Sączu

na rozprawie

sprawy z powództwa F. F. Z. w siedzibą w K.

przeciwko A. U.

o zapłatę

I. Oddała powództwo;

II. koszty postępowania między stronami wzajemnie znosi .

SSO Monika Świerad

Sygn. Akt I C 711/16

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 31.05.2017 roku

Pozwem inicjującym przedmiotowe postępowanie strona powodowa F. (...) N. Z. z siedzibą w K. domagała się orzeczenia nakazem zapłaty w postępowaniu nakazowym by pozwany A. U. zapłacił z weksla na jej rzecz kwotę 97.566,98 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty wraz z kosztami postępowania i kosztami zastępstwa procesowego w kwocie 7200 zł w terminie 14 dni od daty otrzymania nakazu zapłaty, a w razie wniesienia zarzutów od nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym utrzymania w całości nakazu zapłaty w mocy i zasądzenie od pozwanego kosztów postępowania w tym kosztów zastępstwa procesowego w kwocie 7200 zł (k.1).

Uzasadniając pozew strona powodowa podniosła, że w dniu 11.07.2014 roku nabyła od (...) SA w W. wierzytelność wobec pozwanego w kwocie 89.254,20 zł. Wierzytelność pozwanego powstała w związku z udzieleniem mu przez zbywcę wierzytelności kredytu w kwocie 150.000 zł na podstawie umowy kredytu z dnia 7.08.2007 roku nr (...) (...) - /2007. Pozwany w części nie spłacił zobowiązania. W związku z niewykonaniem przez pozwanego zobowiązania powstała wobec banku zaległość, której wartość w dniu przelewu wierzytelności wynosiła 89.254,20 zł. Strona powodowa podniosła, że dążyła do ugodowego zakończenia sporu. W dniu 26.10.2015 roku wezwała pozwanego do zapłaty, informując jednocześnie, iż zgodnie z treścią deklaracji wekslowej z dnia 7.08.2007 roku, uzupełniła weksel, przedstawiając go jednocześnie pozwanemu do wykupu. Kwota o jaką weksel został wypełniony obejmuje kwotę wierzytelności nabytej, powiększoną o odsetki ustawowe, liczone od zaległego kapitału do dnia cesji wierzytelności tj. 11.07.2014 roku do dnia płatności weksla tj. 5.11.2015 roku. Powództwo stało się konieczne, bo pozwany nie dokonał zapłaty żadnej kwoty.

Z uwagi na nieważność weksła sprawę skierowano do postępowania upominawczego - k. 60.

Nakazem zapłaty z dnia 15.04.2016 r. – k. 67 wydanym w postępowaniu upominawczym tut. Sąd nakazał pozwanemu by zapłacił stronie powodowej kwotę 97.566,98 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 14.10.2016 roku do dnia zapłaty oraz kwotę 8.437 zł tytułem kosztów sądowych.

Pozwany w terminie złożył sprzeciw od nakazu zapłaty, wniósł o oddalenie powództwa w całości, podnosząc zarzut przedawnienia roszczenia, wniósł również o zasądzenie kosztów postępowania - k. 76-77.

Według pozwanego do wypowiedzenia umowy z dnia 7.08.2007 roku przez (...) SA doszło w dniu 21.06.2012 r. Umowa kredytowa, nie stanowiła umowy o kredyt konsumencki. W dniu 21.06.2012 roku z uwagi na naruszenie warunków umowy z par 16 ust 1 pkt 1 - zaległość w spłacie dwóch pełnych rat kredytu za co najmniej dwa pełne okresy płatności, bank wypowiedział umowę z terminem wynoszącym 30 dni od dnia wypowiedzenia tj. od 21.06.2012 roku. Następnie bank na podstawie par 17 ust 2 wezwał pozwanego do zapłaty zaległych należności w terminie 7 dni od dnia wezwania do zapłaty, który to termin minął 15.08.2012 roku. Okres przedawnienia roszczeń minął w dniu 15.08.2015 roku zgodnie z art. 118 kc

Strona powodowa w piśmie z dnia 10.06.2016 roku (k.81-82) podtrzymała twierdzenia pozwu. Podniosła, że jej roszczenie oparte jest na wekslu. Ciężar dowodu, że weksel wypełniono niezgodnie z porozumieniem spoczywa na dłużniku. Pozwany żadnego takiego zarzutu nie podniósł. Za niezasadny strona powodowa uznała zarzut przedawnienia roszczenia. Nie uległo przedawnieniu roszczenie wekslowe, a to z uwagi na datę płatności weksła i treść art. 70 prawa wekslowego. Zdaniem strony powodowej nie uległo też przedawnieniu roszczenie wynikające z umowy kredytu gotówkowego z dnia 7.08.2007 roku. Strona powodowa zaprzeczyła, aby doszło do wypowiedzenia pozwanemu tej umowy, a w szczególności, że do wypowiedzenia doszło w dacie podanej przez pozwanego. Pozwany nie przedstawił żadnego dowodu na tę okoliczność. Zeznania zawnioskowanych przez pozwanego świadków na okoliczność przedawnienia roszczenia, nie mogą stanowić dowodu wypowiedzenia umowy kredytu, bo zgodnie z par 20 umowy do wypowiedzenia zastrzeżono formę pisemną ad probationem, a tym samym przeprowadzenie tego dowodu stanowiłoby naruszenie art. 246 kpc. Brak wypowiedzenia umowy prowadzi do wniosku, że nie doszło do przedawnienia roszczenia z umowy kredytu. Umowę kredytową zawarto do dnia 5.08.2013 r. Umowa kredytu nie jest umową, w której świadczenie kredytobiorcy ma charakter okresowy. Pozwany miał spłacić kredyt do dnia 5.08.2013 roku, ten dzień należy liczyć jako ostateczny termin spłaty zadłużenia, a zatem termin wymagalności kredytu. Od tej daty należy liczyć termin przedawnienia. Złożenie pozwu nastąpiło przed upływem okresu przedawnienia.

Na rozprawie w dniu 28.10.2016 roku - k. 92 pozwany podtrzymał zarzut przedawnienia wskazując na warunki umowy kredytu tj. par 16 ust 1 i 2. Podał, że ostatnią ratę kredytu wpłacił trzy miesiące przed 21.06.2012 roku. Zgodnie z warunkami umowy bank w związku z niezapłaceniem dwóch kolejnych rat powinien wypowiedzieć umowę kredytu. Data wymagalności kredytu przypadła na dzień 21.06.2012 roku i od tej daty biegnie okres przedawnienia roszczenia w całości zgodnie z art. 118 kc. Pozwany podał, że nie spłacał kredytu, nie przychodziła żadna korespondencja, nie wiedział o umowie cesji.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Pozwany A. U. jako kredytobiorca w dniu 7.08.2007 roku zawarł z (...) Bankiem (...) SA w W. -kredytodawcą umowę kredytu gotówkowego P. nr (...) (...) na kwotę 150.000 złotych na okres do dnia 5.08.2013 r. Wpłata kredytu gotówkowego następowała jednorazowo w dniu 7.08.2007 roku na rachunek bankowy po ustanowieniu zabezpieczeń spłaty kredytu. Umowa o kredyt nie była umową o kredyt konsumencki –par 4 umowy. Kredyt był oprocentowany według obowiązującej w (...) SA zmiennej stopy procentowej w stosunku rocznym, której wysokości ustalana była jako suma stawki referencyjnej i marży (...) SA. Marża była stała w okresie kredytowania i wynosiła 2.8 punktów procentowych. Stawkę referencyjną stanowił WIBOR 1M, przez którą rozumiano notowaną na (...) rynku międzybankowym stopę procentową dla międzybankowych depozytów jednomiesięcznych, oferowanych na (...) rynku międzybankowym. Dla celów ustalenia stawki referencyjnej WIBOR 1M (...) posługiwała się stawką WIBOR

dla depozytów jednomiesięcznych, publikowaną na stronie R. w 2 dniu poprzedzającym rozpoczęcie pierwszego, kolejnych i ostatniego okresu obrachunkowego za jaki odsetki od kredytu były naliczane i spłacane - par 5. Odsetki liczone były od aktualnego stanu zadłużenia, za faktyczny okres wykorzystania kredytu-par 7 umowy. Kredyt był płatny w 72 ratach miesięcznych równych liczonych wg formuły anuitetowej - par 8 ust 1. Kwoty niespłaconych w całości lub w części rat kredytu, w terminach określonych w planie spłaty lub zawiadomieniu, o którym mowa w par 8 ust 4 i 5 - stawały się następnego dnia po upływie tych terminów zadłużeniem przeterminowanym i wymagalnym - par 12 ust 1. Za każdy dzień utrzymywania się zadłużenia przeterminowanego i wymagalnego od kwot tego zadłużenia (...) SA naliczał i pobierał odsetki wg zmiennej stopy procentowej, obowiązującej w okresie utrzymywania się zaległości w spłacie kredytu, określonej w uchwale zarządu (...) SA dla kredytów przeterminowanych i kredytów postawionych po upływie terminu wypowiedzenia w stan natychmiastowej wykonalności. Na dzień zawarcia umowy stopa procentowa dla tych kredytów wynosiła 24% w stosunku rocznym - par 12 ust 2. Zabezpieczenie umowy stanowił weksel in blanco wystawiony przez kredytobiorcę wraz z deklaracją wekslową - par 13 ust 1 pkt 2. Po powstaniu zaległości w spłacie kredytu lub odsetek (...) SA wysłał zawiadomienie lub monit do kredytobiorcy oraz osób będących dłużnikami (...) SA z tytułu zabezpieczenia spłaty kredytu, pobierając opłatę przewidzianą w taryfie - par 15. (...) SA mógł wypowiedzieć umowę w przypadku wystąpienia zaległości w spłacie dwóch pełnych rat kredytu za co najmniej dwa okresy płatności - par 16 ust 1 pkt 1. Termin wypowiedzenia wynosił 30 dni - par 16 ust 2. Oświadczenie o wypowiedzeniu umowy (...) SA przesyłał kredytobiorcy na piśmie, w sposób określony w par 22 - par 17. Kredytobiorca upoważnił bank i wyraził zgodę na dokonanie przez bank przelewu wierzytelności w tym niewymagalnych z tytułu umowy na rzecz osób trzecich - par 21 ust 1. Kredytobiorca oświadczył, że zgoda oraz upoważnienie o którym mowa w ust 1 w szczególności uprawnia bank do dokonania przelewu wierzytelności z tytułu umowy na rzecz towarzystwa funduszy inwestycyjnych tworzącego fundusz sekurytyzacyjny, funduszu sekurytyzacyjnego lub podmiotu emisyjnego, o którym mowa w art. 92a i nast. ustawy prawo bankowe - par 21 ust 2.

W następnym dniu po upływie ostatniego terminu wypowiedzenia całe zadłużenie z tytułu udzielonego kredytu wraz z odsetkami i należnymi opłatami stawało się zadłużeniem przeterminowanym i wymagalnym - par 18 ust 1. Od całego zadłużenia przeterminowanego z tytułu udzielonego kredytu z wyłączeniem należnych odsetek oraz opłat i prowizji (...) SA naliczał i pobierał odsetki wg stopy procentowej z par 12 - par 18 ust 2.

Wszelkie dotyczące umowy oświadczenia, zawiadomienia, informacje i pisma (...) SA wysyłał kredytobiorcy na adres wskazany w umowie lub na inny adres wskazany przez kredytobiorcę po zawarciu umowy - par 22 ust. 1

(dowód: kserokopia umowy kredytu z załącznikami z harmonogramem spłat k. 51-55 i k. 83, częściowo zeznania pozwanego A. U. k. 153 00:13:20 – 00:26:14)

Powód ostatnią ratę kredytu wpłacił trzy miesiące przed datą 21.06.2012 roku – tj. w marcu 2012r.

(dowód: zeznania pozwanego A. U. k. 153 00:13:20 – 00:26:14)

Pismem z dnia 26.09.2012 roku (...) SA informował pozwanego, że na podstawie umowy w sprawie wykonania czynności windykacyjnych zawartej z (...) SA i udzielonego pełnomocnictwa w dniu 25.09.2012 roku (...) SA powierzył jej czynności polegające na dochodzeniu od niego wymagalnej wierzytelności wynikającej z umowy kredytu z dnia 7.08.2007 roku.

(dowód: pismo z dnia 26.09.2012 k. 137)

W dniu 4.07.2014 roku strona powodowa F. (...) N. Z. z siedzibą w K. zawarł z (...) SA z siedzibą w W. umowę sprzedaży wierzytelności. (...) SA oświadczał, iż zapewniał nabywcę, iż na dzień 20.03.2014 roku w ramach Portfela Wierzytelności przysługiwało mu 856 bezspornych i wymagalnych wierzytelności pieniężnych wynikających z różnych tytułów w tym z tytułu dokonanych przez niego czynności bankowych o łącznej wysokości nominalnej 65.662.150,63 zł, co do których wyrażał wolę zbycia - par 1 ust 1 umowy. Bank oświadczał i zapewniał, że w odniesieniu do każdej wierzytelności jest w posiadaniu dokumentacji w tym, oryginałów umów kredytowych lub innych dokumentów w formie pisemnej umożliwiających stwierdzenie ważnego źródła wierzytelności oraz oryginały umów zabezpieczeń,

oryginały z wyciągów z odpowiednich rejestrów potwierdzających istnienie zabezpieczeń lub innych dokumentów w formie pisemnej, umożliwiających stwierdzenie ważnego źródła zabezpieczenia o ile takie istnieją - par 1 pkt 2 ust 3a i b. Na warunkach określonych w umowie (...) SA sprzedał na rzecz F. (...) N. Z. z siedzibą w K., a nabywca kupił wierzytelności wraz z wszelkimi zabezpieczeniami wymienionymi w Załączniku nr 1 do umowy i wszelkie prawa z wierzytelnościami i zabezpieczeniami związane, w szczególności roszczenia o zaległe odsetki, koszty i kary (par 3 ust 1 umowy). (...) SA zobowiązał się, że w każdej teczce przekazywanej dokumentacji będą znajdować się m.in. indosowane z klauzulą bez obliga weksle na rzecz nabywcy a w przypadku weksli zabezpieczających kredyty konsumenckie umowy przelewu wierzytelności wekslowych, o ile było usynowione takie zabezpieczenie (par 3 ust 3 pkt 2 umowy). Do umowy dołączono płytę CD zabezpieczoną hasłem, zawierającą wykaz wierzytelności i dłużników o treści zgodnej z załącznikiem nr 1 do umowy. Ostateczna cena za nabywane wierzytelności miała zostać ustalona na dzień poprzedzający Dzień Przeniesienia i zawarta w aneksie (par 4 ust 2).

W wykazie wierzytelności będących przedmiotem sprzedaży w pozycji 707 ujęto wierzytelność przysługującą Bankowi (...) wobec A. U. z tytułu kredytu gotówkowego nr (...) (...) /2007 z dnia 7.08.2007 roku na kwotę 89.254,20 zł (w tym kapitał na 64.708,08 zł, odsetki na 24.414,39 zł, koszty na 131,73 zł). Jako datę wymagalności tego roszczenia wskazano 21.06.2012 r.

(dowód: umowa cesji z aneksem k. 8-47)

W dniu 10.09.2014 roku strona powodowa F. (...) N. Z. z siedzibą w K. zawarła z (...) SA z siedzibą w W. umowę przelewu wierzytelności wekslowej. Bank oświadczył, że na mocy umowy sprzedaży przelał na rzecz F. (...) N. Z. wierzytelność przysługującą mu wobec pozwanego A. U. z tytułu kredytu bankowego zabezpieczoną wekslem in blanco z wystawienia dłużnika opatrzonym klauzulą nie na zlecenie. W wykonaniu umowy sprzedaży Bank scedował na rzecz F. (...) swoją wierzytelność wekslową, określoną w ust 1, a Fundusz ten przelew przyjął. Bank oświadczył, że w dacie tego przelewu weksel in blanco pozostawał wekslem niezupełnym. W wykonaniu umowy sprzedaży bank przeniósł na Fundusz uprawnienie do uzupełnienia weksla in blanco, które to uprawnienie szczegółowo określono w deklaracji wystawcy weksla własnego niezupełnego - in blanco A. U. z dnia 7.08.2007 roku oraz przelał na Fundusz wierzytelność wekslową, która powstała w wyniku wypełnienia weksla in blanco, a Fundusz powyższy przelew wraz z przeniesieniem uprawnienia do uzupełniania weksla in blanco, przyjął.

(dowód: umowa przelewu wierzytelności wekslowej k. 50)

Strona powodowa uzupełniła weksel in blanco na kwotę 97.566,98 z terminem płatności w dniu 5.11.2015 roku. Oryginalny zapis weksla „N. dnia 7.08.2007 roku na 97.566,98 zł. W dniu 5.11.2015 roku zapłacić za ten weksel nie na zlecenie (...) SA na sumę dziewięćdziesiąt siedem tysięcy pięćset sześćdziesiąt sześć zł 98/100. Płatny w N.”. Podpis wystawcy: A. U..

(dowód: kopia weksla k. 48)

Wg deklaracji wystawcy weksla własnego niezupełnego - in blanco podpisanej przez pozwanego, pozwany złożył do dyspozycji (...) SA weksel własny niezupełny - in blanco wystawiony przez niego na zabezpieczenie wierzytelności (...) SA z tytułu umowy kredytu gotówkowego P. nr (...) (...) /2007 zawartej w dniu 7.08.2007 roku w kwocie 150.000 zł. (...) miał w każdym czasie prawo wypełnić ten weksel na sumę odpowiadającą jego zadłużeniu wobec (...) SA z tego tytułu, łącznie z odsetkami, prowizją i kosztami oraz weksel ten opatrzyć datą płatności według swojego uznania, zawiadamiając go listem poleconym za zwrotnym potwierdzeniem odbioru najpóźniej 7 dni przed terminem płatności. W deklaracji miejsce płatności weksla oznaczono na (...) SA oddział 1 w N. T.. Weksel mógł być uzupełniony klauzulą: nie na zlecenie.

(dowód: deklaracja wekslowa k. 49)

Pismem z dnia 26.10.2015 roku (...) SA we W. wezwało pozwanego do wykupu weksla z dnia 7.08.2007 r. wystawionego na kwotę 97.566,98 zł w dniu oznaczonym na wekslu tj. 5.11.2015 r.

Wezwanie wysłano na adres pozwanego wskazany w umowie tj. ulicę (...) w N. T., przesyłką poleconą. W dniu 29.10.2015 roku listonosz nie zastał adresata.

(dowód: wezwanie do wykupu weksla k. 56, potwierdzenie odbioru k. 57)

Na wezwanie Sądu bank (...) SA odmówił przesłania kompletnej dokumentacji dotyczącej umowy kredytowej z pozwanym z dnia 7.08.2007 roku podając, że wszelka dokumentacja została przekazana stronie powodowej wraz z umową cesji.

(dowód pisma (...) SA z dnia 3.11.2016 roku k. 95, z dnia 14.12.2016 k. 118 i z dnia 28.03.2017 roku k. 133)

Strona powodowa zaprzeczyła wypowiedzeniu umowy kredytowej przez cedenta i nie przedstawiła kompletnej dokumentacji dotyczącej umowy kredytowej z pozwanym z dnia 7.08.2007 roku.

(dowód pisma strony powodowej z dnia 15.11.2016 roku k. 98)

Powyższy, stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie przedłożonych przez strony dokumentów. Moc dowodowa tych dokumentów nie była kwestionowana. Ustaleń faktycznych Sąd dokonał też w oparciu o informacje uzyskane od banku (...) SA i strony powodowej.

Sąd oddalił dowód z zeznań świadków zawnioskowanych przez pozwanego: K. L., M. F. na okoliczność daty wypowiedzenia umowy kredytu. Nawet jeśli Sąd uznał za dopuszczalny w świetle art. 74 par 2 kc i 246 kpc, o czym w dalszej części uzasadnienia, dowód z zeznań świadków, to przeprowadzanie tego dowodu uznał za zbędne dla rozstrzygnięcia tej sprawy. Okoliczność wypowiedzenia umowy i daty wymagalności roszczenia z kredytu wynika z dokumentów przedłożonych przez strony do tej sprawy oraz interpretacji umowy kredytowej.

Zeznania pozwanego A. U. sąd uznał za wiarygodne w całości, gdyż korespondują one z zebrany w sprawie materiałem dowodowym w postaci dokumentów.

Sąd zważył co następuje:

Powództwo nie zasługuje na uwzględnienie.

Strona powodowa w pozwie nie wskazała podstawy prawnej swojego roszczenia. Odwołała się do wypełnionego weksla in blanco wraz z deklaracją wekslową, stanowiącego zabezpieczenie umowy kredytu zawartej przez pozwanego z bankiem (...) SA w dniu 7.08.2007 roku oraz umowy przelewu wierzytelności wekslowej z dnia 10.09.2014 roku oraz umowy cesji wierzytelności z dnia 11.07.2014 roku.

Roszczenie strony powodowej oparte na wypełnionym wekslu in blanco z deklaracją wekslową jest bezzasadne, bowiem weksel przedłożony przez stronę powodową jest nieważny. Dlatego tutaj Sąd nie wydał nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym z weksla i przekazał sprawę do postępowania upominawczego.

Za zgodne i utrwalone w orzecznictwie i piśmiennictwie uznać należy stanowisko, że weksel in blanco – co do zasady – może być przedmiotem obrotu, i to także przed wypełnieniem - por. wyrok SN z dnia 9.09.2004 II CK 499/03. Przede wszystkim, obrót wekslem in blanco podlega przepisom prawa cywilnego. Wyraża się to syntetycznie w tezie, że weksel in blanco nie zaopatrzony w indos może być przeniesiony tylko według przepisów o przelewie wierzytelności (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 lutego 1998 r., III CKN 342/97, OSNC 1998, nr 9, poz. 141). Przelew nie może doprowadzić do powstania prawa nieistniejącego, a kolejny nabywca niewypełnionego weksla nie może mieć więcej praw niż jego poprzednik; pod tym względem obieg niewypełnionego weksla różni się od zasad prawa wekslowego. Ma to także istotny wpływ na rodzaj zarzutów służących dłużnikowi, skoro nabywca weksla ma stanowisko tylko takie, jak poprzednik. Wynikające z art. 10 prawa wekslowego ograniczenie możliwości powoływania się na niezgodność wypełnienia z upoważnieniem zachodzi tylko w stosunku do osoby trzeciej, która uzyskała posiadanie weksla w drodze indosu (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 maja 1998 r., III CKN 531/97, OSNC 1999, nr 1, poz. 13).

Nabywca weksla in blanco związany jest porozumieniem pomiędzy wystawcą weksla, a jego pierwszym posiadaczem, co oznacza, że ten, kto nabył weksel in blanco może go wypełnić tylko zgodnie z porozumieniem (deklaracją wekslową). Obejmuje to również możliwość powołania się na umowne zastrzeżenie ograniczenia przelewu (art. 509 § 1 k.c.).

Według deklaracji wekslowej podpisanej przez pozwanego weksel mógł być uzupełniony klauzulą „nie na zlecenie”. Weksle in blanco wystawiony przez pozwanego klauzulę tą zawierał.

Klauzula rekta (nie na zlecenie) musi być tak sformułowana, aby nie powodowała nieważności weksla. Klauzula „nie na zlecenie” musi być umieszczona po oznaczeniu remitenta. Weksel przedłożony przez stronę powodową w brzmieniu: „N. dnia 7.08.2007 roku na 97.566,98 zł. W dniu 5.11.2015 roku zapłacić za ten weksel nie na zlecenie (...) SA na sumę dziewięćdziesiąt siedem tysięcy pięćset sześćdziesiąt sześć zł 98/100. Płatny w N.”, nie wskazuje komu ta zapłata ma być dokonana, a jedynie określa komu nie zostanie dokonana - podobnie SN w orzeczeniach z dnia 14.10.1931 Rv III 1592/31, OSP 1931 poz 543 oraz z dnia 9.11.2000 II CKN 311/00).

Wobec nieważności weksla Sąd nie odnosił się do zarzutu przedawnienia roszczenia wekslowego.

Nieważność weksla nie miała jednak wpływu na ważność roszczenia strony powodowej wynikającej z umowy przelewu wierzytelności, na mocy której (...) SA scedował na jej rzecz całość praw i obowiązków wynikających z umowy kredytu z dnia 7.08.2007 roku nr (...) (...) /2007 zawartej przez pozwanego z wierzycielem pierwotnym. Przez umowę kredytu bank zobowiązuje się oddać do dyspozycji kredytobiorcy na czas oznaczony w umowie kwotę środków pieniężnych z przeznaczeniem na ustalony cel, a kredytobiorca zobowiązuje się do korzystania z niej na warunkach określonych w umowie, zwrotu kwoty wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami w oznaczonych terminach spłaty oraz zapłaty prowizji od udzielonego kredytu (art. 69 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku prawo bankowe Dz.U. 2015 poz. 128 tekst jednolity).

Pozwany nie kwestionował faktu zawarcia umowy kredytowej z bankiem, a jako kredytobiorca zobowiązany był do zwrotu kredytu. Z obowiązku tego się nie wywiązał, co otwarcie przyznał w pismach procesowych, oświadczeniach i zeznaniach składanych na rozprawie. Podstawowym skutkiem przelewu wierzytelności jest sukcesyjne wstąpienie cesjonariusza w miejsce cedenta. Na mocy umowy przelewu przechodzi więc na cesjonariusza ogół uprawnień przysługujących dotychczasowemu wierzycielowi wraz z wszelkimi prawami ubocznymi, które są związane z wierzytelnością główną (tak: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 30 października 2002 r., sygn. akt V CKN 1542/00, publ. LEX nr 1163594). Natomiast dotychczasowy wierzyciel zostaje wyłączony ze stosunku zobowiązaniowego, jaki wiązał go z dłużnikiem. Zaakcentować należy, że stosunek zobowiązaniowy nie ulega zmianie. Zmienia się jedynie osoba uczestnicząca w nim po stronie wierzyciela, czyli osoba uprawniona do żądania spełnienia świadczenia (tak: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 września 2001 r., sygn. akt I CKN 379/00, publ. LEX nr 52661).

Uprawnienie strony powodowej do dochodzenia wierzytelności z umowy kredytu, której pierwotnym wierzycielem był Bank (...)A. wynika z umowy cesji z dnia 11.07.2014 roku z aneksem oraz pozostałych dokumentów dołączonych do pozwu.

Strona powodowa nie wykazała jednak wysokości wierzytelności. Wysokość wierzytelności wynika tylko z umowy cesji. Nie wiadomo jednak w jaki sposób pierwotny wierzyciel naliczył scedowaną wierzytelność. Strona powodowa nie przedłożyła na tą okoliczność żadnych dokumentów, ograniczając się do stwierdzenia, że roszczenie wywodzi z weksla. Strona powodowa nie przedłożyła żadnego dokumentu weryfikującego stan zadłużenia pozwanego wynikającego z umowy kredytowej z 2007 roku.

Skuteczny był też podniesiony przez pozwanego zarzut przedawnienia roszczenia. Zgodnie z dyspozycją art. 117 § 1 k.c. z zastrzeżeniem wyjątków w ustawie przewidzianych, roszczenia majątkowe ulegają przedawnieniu. W myśl art. 117 § 2 k.c. po upływie terminu przedawnienia ten, przeciwko komu przysługuje roszczenie, może uchylić się od jego zaspokojenia, chyba że zrzeka się korzystania z zarzutu przedawnienia. Jednakże zrzeczenie się zarzutu przedawnienia przed upływem terminu jest nieważne. Cel i funkcja instytucji przedawnienia w kodeksie cywilnym sprowadzają się do usunięcia stanu niepewności prawnej w sytuacji, gdy uprawniony przez bardzo długi czas nie wykonuje swoich praw

podmiotowych i nie realizuje przysługujących mu roszczeń (tak: wyrok SN z dnia 12 lutego 1991 roku III CRN 500/90, publ. OSNC 1992, nr 7-8, poz. 137). Materialnoprawnym skutkiem podniesienia zarzutu przedawnienia, w sytuacji gdy termin przedawnienia już upłynął, jest możliwość odmowy spełnienia świadczenia przez dłużnika. Procesowym następstwem skutecznego podniesienia zarzutu przedawnienia przez dłużnika jest oddalenie przez sąd powództwa wniesionego przez wierzyciela.

Zgodnie z treścią art. 118 k.p.c. jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej, termin przedawnienia wynosi lat dziesięć, a dla roszczeń o świadczenia okresowe oraz roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej - trzy lata.

Termin przedawnienia roszczeń banku wynikających z kredytu bankowego wynosi 3 lata. Termin ten wynika z faktu, że roszczenie banku dotyczące zwrotu kredytu bankowego wynika z prowadzonej przez bank działalności gospodarczej. Odnośnie terminu, od którego zaczyna biec przedawnienie należy odwołać się do art. 120 § 1 k.c., w myśl którego bieg przedawnienia rozpoczyna się od dnia, w którym roszczenie stało się wymagalne, czyli gdy minął termin jego płatności. Zatem w razie wypowiedzenia umowy kredytu roszczenie przedawnia się po upływie trzech lat licząc od dnia wypowiedzenia.

Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy zaznaczyć należy, że spór stron koncentrował się właśnie na tym czy pozwanemu umowę kredytową wypowiedziano czy też nie. Pozwany powoływał się na wypowiedzenie umowy. Faktowi temu zaprzeczała strona powodowa, odmawiając przedłożenia całości dokumentacji dotyczącej umowy kredytowej. Z dokumentów dołączonych do pozwu nie wynika czy doszło do wypowiedzenia umowy kredytowej. Jednak z treści załącznika do umowy cesji przedłożonego przez samą stronę powodową wynikało, że sprzedawana wierzytelność była wymagalna na dzień 21.06.2012 roku. Także z postanowień umowy kredytowej tj. par 18 ust 1 umowy wynikało, że w następnym dniu po upływie ostatniego terminu wypowiedzenia całe zadłużenie z tytułu udzielonego kredytu wraz z odsetkami i należnymi opłatami stawało się zadłużeniem przeterminowanym i wymagalnym, a bank miał prawo wypowiedzieć umowę w przypadku wystąpienia zaległości w spłacie dwóch pełnych rat kredytu za co najmniej dwa okresy płatności - par 16 ust 1 pkt 1. Termin wypowiedzenia wynosił 30 dni- par 16 ust 2. W dniu 21.06.2012 roku roszczenie z umowy kredytowej było już wymagalne, zatem musiał już upłynąć 30 dniowy okres wypowiedzenia. Pozwany podkreślał, że zaprzestał spłaty kredytu w marcu 2012 roku. Wbrew twierdzeniom strony powodowej okoliczność wypowiedzenia umowy mimo, iż zgodnie z par 17 oświadczenie o wypowiedzeniu umowy (...) SA przesyłał kredytorowi na piśmie, pozwany mógł dowodzić tą okoliczność swoimi zeznaniami.

Zgodnie z art. 74 k.c. zwykła forma pisemna może być w ustawie zastrzeżona albo pod rygorem nieważności (ad solemnitatem), albo dla celów dowodowych (ad probationem), albo też dla wywołania szczególnych skutków prawnych (ad eventum). Każdy przypadek zastrzeżenia w ustawie formy pisemnej bez rygoru nieważności, a także bez wyraźnego wskazania, że została ona przewidziana tylko dla osiągnięcia określonych skutków prawnych oznacza, że forma ta została zastrzeżona ad probationem (art. 74 § 1 k.c.). Czynność dokonana bez zachowania formy pisemnej zastrzeżonej dla celów dowodowych nie jest wprawdzie nieważna i wiąże strony, ale w razie sporu istnieją istotne ograniczenia dowodowe. Przepis wskazuje w § 1 ograniczenia dowodowe, przewidziane na wypadek niezachowania formy pisemnej zastrzeżonej dla celów dowodowych (ad probationem). Z zastrzeżeniem takim mamy do czynienia w przypadku zwykłej formy pisemnej, dla której nie przewidziano skutku w postaci nieważności. Wspomniane ograniczenia polegają na niedopuszczalności w razie sporu między stronami dowodu ze świadków oraz dowodu z przesłuchania stron. Surowość ograniczeń dowodowych przewidzianych w tym przepisie jest łagodzona przez wprowadzenie w § 2 wyjątków od wyżej wskazanej zasady. Przeprowadzenie wyżej wskazanych dowodów jest dopuszczalne gdy: obie strony wyrażają zgodę na przeprowadzenie wspomnianych dowodów; przeprowadzenia dowodu żąda konsument w sporze z przedsiębiorcą; fakt dokonania czynności prawnej jest uprawdopodobniony za pomocą pisma. Szczególny wypadek, w którym można przeprowadzić czynności dowodowe, o których wyżej mowa, przewiduje art. 246 k.p.c. Zgodnie z tym przepisem, jeżeli ustawa lub umowa stron wymaga dla czynności prawnej zachowania formy pisemnej, dowód ze świadków lub z przesłuchania stron w sprawie między uczestnikami tej czynności na fakt jej dokonania jest dopuszczalny w wypadku, gdy dokument obejmujący czynność został zagubiony,

zniszczony lub zabrany przez osobę trzecią, a jeżeli forma pisemna była zastrzeżona tylko dla celów dowodowych – także w wypadkach określonych w kodeksie cywilnym.

Pismo uprawdopodobniające fakt dokonania czynności może mieć charakter urzędowy (np. potwierdzenie uiszczenia należności publicznoprawnej związanej z zawarciem umowy) lub prywatny (korespondencja między stronami). Jest to tzw. początek dowodu na piśmie (zob. P. Sobolewski (w:) Kodeks cywilny..., red. K. Osajda, t. 1, s. 733). Zgodnie ze stanowiskiem Sądu Najwyższego, „uprawdopodobnić dokonanie czynności prawnej może nie tylko podpisane pismo spełniające kryteria dokumentu prywatnego, ale także każda wzmianka, zapisek czy informacja zawierająca treść bezpośrednio lub pośrednio wskazującą, że określona czynność prawna doszła do skutku” (wyrok SN z dnia 14 października 2009 r., V CSK 109/09, LEX nr 688046).

Pismem uprawdopodobniającym wypowiedzenie umowy była sama umowa cesji wraz z załącznikiem dołączona do pozwu, w którym wskazano wymagalność roszczenia, podczas gdy wymagalność roszczenia z umowy kredytu łączyła się z wypowiedzeniem umowy kredytowej. Wymagalność roszczenia potwierdzało także pismo przedłożone przez pozwanego z dnia 26.09.2012 roku. Pozwany w swoich zeznaniach przedstawił też, że nie spłacił więcej niż dwóch pełnych rat, co uprawniało pierwotnego wierzyciela do wypowiedzenia umowy.

W ocenie Sądu powyższe okoliczności świadczą o wypowiedzeniu umowy kredytowej pozwanemu przez (...) SA, z datą wymagalności na 21.06.2012 roku.

W myśl art. 123 § 1 pkt 1 k.c. bieg terminu przedawnienia przerywa się przez każdą czynność przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju albo przed sądem polubownym, przedsięwziętą bezpośrednio w celu dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia lub zabezpieczenia roszczenia. Skuteczne wniesienie pozwu jest czynnością przedsięwziętą bezpośrednio w celu dochodzenia roszczenia i dlatego, zgodnie z powołanym przepisem, przerywa bieg przedawnienia. Czynnością przerywającą bieg przedawnienia przedsięwziętą w celu zaspokojenia roszczenia jest też wniosek wierzyciela (banku) o nadanie tytułowi egzekucyjnemu klauzuli wykonalności (tak: uchwała SN z dnia 16 stycznia 2004 roku, III CZP 101/03, publ. OSNC z 2005/4/58; wyrok SN 23 listopada 2011 roku, IV CSK 156/11, publ. OSNC - ZD z 2013/1/ 7, wyrok SN z dnia 12 stycznia 2012 roku II CSK 203/11, publ. OSP z 2014/6/60; wyrok SN z dnia 17 grudnia 2004 roku, II CK 276/04, nie publ. ; wyrok SN z dnia 22 stycznia 2008 r., V CSK 386/07, nie publ.; wyrok SN z dnia 21 maja 2010 r., II CSK 614/09, nie publ.; wyrok SN z dnia 4 października 2012 roku, I CSK 90/12, nie publ.). W wyroku z dnia 29 czerwca 2016 roku w sprawie do sygn. akt III CZP 29/16 (publ. LEX 2067028). Sąd Najwyższy wyraził pogląd, że nabywca wierzytelności niebędący bankiem nie może powoływać się na przerwę biegu przedawnienia spowodowaną wszczęciem postępowania egzekucyjnego na podstawie bankowego tytułu egzekucyjnego zaopatrzonego w klauzulę wykonalności (art. 123 § 1 pkt 2 k.c.).

W okolicznościach niniejszej sprawy Sąd zważył, że licząc od daty wymagalności roszczenia, tj. od dnia 21.06.2012 roku - data wskazana bezpośrednio w załączniku do umowy cesji- trzyletni termin przedawnienia upłynął najpóźniej z dniem 21.06.2015 roku, zatem przed wniesieniem pozwu w tej sprawie. Na dzień złożenia pozwu w niniejszej sprawie roszczenie strony powodowej było już zatem przedawnione.

W sytuacji, w której doszło do przedawnienia roszczenia głównego przedawnieniu ulega również roszczenie o związane z nim odsetki. W uchwale składu siedmiu sędziów SN z 26 stycznia 2005 roku III CZP 42/2004 (publ. OSNC 2005/9 poz. 149) wskazano, że roszczenie o odsetki za opóźnienie przedawnia się najpóźniej z chwilą przedawnienia się roszczenia głównego.

W orzecznictwie dominuje pogląd, że nieuwzględnienie zarzutu przedawnienia w oparciu o przepis art. 5 k.c. jest dopuszczalne (tak: wyrok SN z dnia 16 lutego 2006 roku, IV CK 380/05, publ. LEX nr 179977). Przepis ten przewiduje, że nie można czynić ze swego prawa użytku, który by był sprzeczny ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem tego prawa lub z zasadami współżycia społecznego. Takie działanie lub zaniechanie uprawnionego nie jest uważane za

wykonywanie prawa i nie korzysta z ochrony. W ocenie Sądu orzekającego w niniejszej sprawie brak jest podstaw do przyjęcia, iż pozwany podnosząc zarzut przedawnienia nadużył prawa podmiotowego w rozumieniu art. 5 k.c.

W związku z powyższym, Sąd orzekł jak w pkt. I.

Powództwo zostało oddalone w całości. Na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. strona przegrywająca proces jest obowiązana zwrócić przeciwnikowi koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). W niniejszej sprawie strona powodowa przegrała proces i to na niej ciąży zatem obowiązek zwrotu pozwanemu kosztów w postępowania. Pozwany występował jednak samodzielnie i nie przedłożył żadnego spisu kosztów.

SSO Monika Świerad